

För kännedom:
Kommundirektörer
IT-chefer/-strateger

Kommunstyrelsen

Rekommendation att publicera datamängder som öppna data

KSLs rekommendation

KSLs styrelse beslutade vid sitt sammanträde 2014-12-18 att rekommendera länets kommuner att publicera en eller flera datamängder, som öppna data, inom områdena miljödata, parkering, samt skolor, förskolor och fritidshem.

Bakgrund

Öppna data är digital information som är tillgänglig för vem som helst att återanvända och distribuera, utan avgifter och begränsande villkor. I Sverige finns sedan 2010 en lag om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen, PSI-lagen, som bygger på ett EU-direktiv. Lagen ska underlätta för enskilda individer att använda handlingar som tillhandahålls av offentliga organisationer. PSI-lagen tillåter kommuner och landsting att ta ut avgifter för handlingar som återanvänds, men flera studier visar att det finns en stor nytta i att i stället tillhandahålla dessa som öppna data.

Öppna data skapar förutsättningar för fler att få insyn i den offentliga förvaltningen. Genom att förenkla för medborgare och företag att ta del av och vidareanvända information från den offentliga förvaltningen förbättras möjligheterna till insyn, förståelse och delaktighet. Arbetet med öppna data för även med sig positiva effekter för den offentliga förvaltningens interna arbete, och kan driva kvalitetsarbete. Öppna data kan fungera som en katalysator för ordning och reda i de interna informationsresurserna, samt bidrar till att tillgängliggöra data som kan tjäna som verksamhetsstöd, och för analys av den egna verksamheten.

Öppna data kan användas för innovation och att skapa nya tjänster. Kommersiella och sociala entreprenörer kan utveckla nya tjänster, genom att t.ex. analysera, kombinera och visualisera informationen på ett nytt sätt. Det har gjorts flera försök att beräkna värdet på marknaden för informationstjänster som bygger på återanvända offentliga data och e-tjänster. En studie som genomförts på uppdrag av EU-kommissionen visar på stor nytta av fritt tillgänglig offentlig data.

Öppna data i länets kommuner

Stockholms stad har publicerat öppna data sedan 2011, och har en särställning, även nationellt, när det gäller mängden publicerad öppen data. Enligt en rapport publicerad av PwC 2014, *Öppna data i Sverige*, står Stockholms stad för nästan en tredjedel av alla öppna datamängder i Sverige, 206 st. Stockholms stad har även arrangerat flera tävlingar för att stimulera användningen av öppna data.

I merparten av länets övriga kommuner är arbetet med öppna data ännu i sin linda. Enligt sajten PSI-datakollen, som är en tjänst som drivs av Vinnova och E-delegationen, och som granskar offentliga organisationers uppfyllnad av de nationella rekommendationerna kring publicering av PSI-data, så hade endast sju kommuner i länet i oktober 2014, en sida för PSI-data på sin webbplats. Antalet publicerade datamängder är oftast relativt få hos de kommuner som har publicerat öppna data.

Gemensamma datamängder

I SKLs nationella ramverk för öppna data framhålls vikten av regional och nationell samverkan, i synnerhet kring publiceringen. Samverkan kring arbetet med öppna data ökar värdet i den tillgängliggjorda informationen. Utgångspunkten är att intresset för den enskilda kommunens data kan vara begränsat då kostnaden för att bygga t ex en tjänst avsedd för endast en kommun kan vara hög i förhållandet till den nytta som en vidareutnyttjare kan få ut.

Öppna data som tillgängliggörs på ett likvärdigt sätt i hela regionen möjliggör en större nytta för så väl kommunerna som för enskilda vidareutnyttjare. Regional samverkan kring gemensam publicering av datamängder skapar förutsättningar för en regional informationsmarknad. En rekommendation om gemensamma datamängder skulle kunna öka mängden publicerad öppna data i länet.

IT-forum arbetar sedan flera år med att stödja och underlätta för medlemmarna att publicera information i form av öppna data. IT-forums styrgrupp tog hösten 2013 beslut om att ta fram en rekommendation kring publicering av gemensamma datamängder, och under 2014 genomförde IT-forum en kartläggning av vilka datamängder som är mest efterfrågade i några av de kommuner som kommit långt i arbetet med öppna data: Linköping, Helsingborg, Stockholm, Umeå och Örebro. Resultatet visade att kommunerna haft mest efterfrågan på de datamängder som baseras på geodata (data som beskriver företeelser och deras geografiska läge), och främst när det gäller information om trafik, parkering, miljödata och fritidsanläggningar.

Med utgångspunkt från kartläggningen rekommenderas kommunerna i länet att publicera en eller flera datamängder, som öppna data, inom följande områden:

- Miljödata: luftkvalitetsmätningar, bullerdata och radon
- Parkering: belägenhet, servicetider och specialparkeringsplatser
- Skolor, förskolor, fritidshem: belägenhet och kontaktinformation

KSLs uppgift blir att stödja erfarenhetsutbyte kring publiceringen av de gemensamma datamängderna, och stödja de kommuner i länet som önskar fördjupad samverkan kring publiceringen av öppna data. Arbetet kommer att ske inom ramen för IT-forums uppdrag.

Ärendegång

Rekommendationen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i KSLs styrelse. KSL överlåter till kommunen att fatta beslut enligt gällande delegationsordning.

Kommunerna ombeds meddela sina ställningstaganden genom att sända in protokollsutdrag eller annan beslutshandling.

Svarsperiod

KSL önskar få kommunernas ställningstaganden senast 2015-06-01 med e-post till registrator@ksl.se

Frågor och information

Frågor med anledning av detta besvaras av: Jens Lindh, telefon 08-615 94 03, e-post jens.lindh@ksl.se

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Erik Langby
ordförande

Madeleine Sjöstrand
direktör

Bilaga:

Förslag till gemensam datamängd

Förslag till gemensam datamängd

Sammanfattning

Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) arbetar för att skapa en regional informationsmarknad där vidareutnyttjare av data kan skapa nya tjänster utifrån ett större sammanhang än den enskilda kommunens data.

För att kunna skapa den regionala informationsmarknaden behöver regionen komma överens om ett antal datamängder som alla kommuner och landsting publicerar på ett likartat sätt.

IT-forum har undersökt vilka datamängder som är mest efterfrågade i några av de kommuner som kommit längre i arbetet med öppna data.

Sammanfattningsvis har de undersökta kommunerna upplevt mest efterfrågan på de datamängder som har en geodatadel: trafik, parkering, miljödata och fritidsanläggningar. Fokus i Open Stockholm Award överensstämmer till stor del med denna bild, dvs. geodata, trafik och parkering samt miljödata.

SKL håller på att göra en kartläggning och ska driva frågan om en nationell publicering av en gemensam datamängd, men har ännu inte beslutat vilken datamängd detta blir.

Utifrån analysen föreslår IT-forum att regionen kommer överens om att publicera en eller flera datamängder enligt nedan.

2014-03-28

Förslag till gemensam datamängd

IT-forum föreslår att regionen publicerar någon av följande datamängder:

1. Miljödata:
 - a. Luftkvalitetsmätningar
 - b. Bullerdata
 - c. Radon
2. Parkering:
 - a. Belägenhet
 - b. Servicetider
 - c. Specialparkeringsplatser (buss, lastbil, mc, platser för rörelsehindrade)
3. Skolor, förskolor, fritidshem:
 - a. Belägenhet
 - b. Kontaktinformation

Erfarenheter från andra kommuner

Linköping

I Linköping har några företag efterfrågat **miljödata**. De vill kombinera dessa data med mobildata, där man kan se var folk befinner sig.

Linköping hänvisar i övrigt till den kartläggning som SKL just nu genomför: de frågar sina referenskommuner vilka data som är mest efterfrågade. SKLs undersökning planeras vara klar 13 mars, då vill de besluta om en gemensam datamängd för alla kommuner i landet.

Helsingborg

De mest efterfrågade datamängderna i Helsingborg har varit **GIS och kartdata** i stort, även gällande kommunens olika faciliteter.

På andra plats är det **finansiell data** där de genomförde ett projekt med Vinnova för att reda ut begreppen. Arbetet med finansiell data fortsätter, men sinkas lite på grund av ett snart byte av affärssystem.

Stockholm

De mest efterfrågade datamängderna i Stockholm är **trafik och parkering**.

2014-03-28

Umeå

Den mest efterfrågade datamängden i Umeå är **förteckning över fritidsanläggningar**. Det har bl.a. byggts en app på denna datamängd.

I diskussioner med utvecklare har **data med geotagging** varit mest intressant.

De flesta utvecklare vill ha nationell data.

Umeå ska lägga ut **luftkvalitetsmätningar** och forskare har visat intresse för dessa.

Umeå har gjort en undersökning där utvecklare fick ange vilka datamängder de är intresserade av:

- Förteckningar över politiska beslut och vilka förväntade resultat/mål som är kopplade till besluten
- Sophämtningstider och ruttinformation för sopbilarna
- Kommunens leverantörsfakturor
- Bussarnas faktiska position
- Busstidtabeller för den kommunala busstrafiken
- Datumparkeringsregler per gata
- Turistinformation
- Anläggningar som kan nyttjas på fritiden (planer, hallar, spår etc)
- Bokningsläget på fritidsanläggningar
- Rapportering av fel avseende gata/park/anläggning
- Resultat från hälsoskyddsinspektioner av restauranger
- Förteckning över handikappanpassningsåtgärder i offentliga byggnader
- Förteckning över vatten- och energiförbrukning i offentliga byggnader
- Grad av återvinning per bostadsområde/gata
- Köstatistik avseende barn- och äldreomsorg
- Förteckning över kommunens IT-system
- Förteckning över programvarulicenser som ägs av kommunen

Örebro

Örebro har inte analyserat vilka datamängder som är mest efterfrågade.

SKL:s projekt öppna data

Ett av målen för SKL:s projekt för öppna data är att besluta om en gemensam datamängd för alla kommuner i landet.

2014-03-28

Som underlag till deras beslut genomför SKL en kartläggning bland sina referenskommuner där de frågar vilka data som är mest efterfrågade.

På samverkansmötet 13 mars redovisade SKL:s företrädare att de eventuellt skulle föreslå att Koladas API skulle kunna bli en första gemensam datamängd.

(<http://www.kolada.se/portal.php?page=index/api>)

Open Stockholm Award

Tema 2014

Tävlingens huvudfokus är Smart City kopplat till den växande staden med följande fokusområden:

- Innovation
- Trafik och framkomlighet
- Minskad miljöbelastning och ökad hållbarhet.

2014-03-28

Minimikrav för deltagande kommuner och publicering av data i tävlingen motsvarande det som Stockholm har publicerat inom följande områden:

1. Geodata

Regionen måste publicera en bakgrundskarta i form av öppna data – som täcker regionen alternativt geografiskt täcker de kommuner som medverkar med data i tävlingen. Kartan ska visa bebyggelseområden, gatunät mm. Kartan ska kunna användas när information ska presenteras mot en kartbakgrund.

Stockholms stadsbyggnadskontor har publicerat två versioner av stadens karta med samma innehåll, men med olika manér (utseende). Staden har träffat avtal med Lantmäteriet om att publicera kartan som öppna data för följande två versioner:

- A. Stockholmskarta-grå, förenklad med mild färgsättning.
- B. Stockholmskarta-grå, förenklad, nedtonad med en nedtonad färgsättning (grå-blå) som gör kartan lämplig att använda när den ska vara bakgrund till annan information, som önskas presenteras med mer framträdande färgsättning.

Kartinformationen bör kunna hämtas via tjänst av typen WMS (Web Map Service), vilket är ett protokoll för att publicera georefererad kartinformation i rasterformat över internet. Protokollet är en standard framtagen av Open Geospatial Consortium (OGC). Denna kartinformation ska kunna publiceras utan avgift för användaren.

2. Trafik- och parkeringsdata

Stockholms trafikkontor har publicerat följande datamängder.

Vägföreskrifter mm

- Gatunamn, gångyta, kantstöd, köryta, typgata, väghållare, övrig yta, vägmittsklass, parkeringsautomat, beläggningsåtgärd, räcke etc.
- Parkeringsplatser (utöver personbil)
- Parkeringsplatser för buss
- Parkeringsplatser för lastbil
- Parkeringsplatser för motorcykel
- Parkeringsplatser för personer med rörelsehinder.

Tjänsterna (datamängderna) ska kunna anropas med någon/några av formaten HTTP GET, POSTSvar erhålles i XML (default) eller JSON.

3. Miljödata

Stockholm miljöförvaltning har publicerat följande data från Miljöbarometern som öppna data. Det finns för närvarande inga krav på att publicera realtidsdata.

2014-03-28

- Data om klimatutsläpp
- Partikelhalter i luften
- Luftdata
- Radon
- Buller och mätvärden på vägar och fastigheter
- Vattenkvalitet i sjöar och vattendrag
- Data från miljöövervakning som mäter miljötilståndet.

Med vänlig hälsning

IT-FORUM

Namn